

60.000 STAVKARJEV BO ZAČELO V PONDELJEK DELATI V dvanajstih dneh bo produkcija zopet normalna

MILICA BO DEMOBILIZIRANA; GOVERNER MURPHY ODLIKOVAN; SPLOŠNO POVIŠANJE MEZD

Montažne tovarne še ne bodo mogle obnoviti obratovanja, ker ni na razpolago dovolj sestavnih delov. — Pri pogajanjih, ki se bodo začela v torek, bodo urejene zadnje podrobnosti. — Stavkarji v St. Louisu še vedno piketirajo pred tovarno.

DETROIT, Mich., 12. februarja. — General Motors Corporation si na vso moč prizadeva spraviti produkcijo na isto višino kot je bila pred stavko. Upa, da se ji bo to najkasneje v dvanajstih dneh osrečilo.

V ponedeljek se bo vrnilo na delo šestdeset tisoč delavcev.

Družbeni uradniki so izdelali načrte, po katerih bodo začele tovarne obratovati. Montažne tvornice bodo še par dni počivale, ker nimajo na razpolago dovolj sestavnih delov.

Packard Company je izjavila, da bo povišala delavcem plače za dva milijona dolarjev na leto. — 12,500 delavcev bo dobivalo po pet centov več na uro. Isto povišanje bo uveljavljeno tudi pri Chryslerju in pri General Motors.

Governer Murphy, ki ima velike zasluge, da je bila stavka tako uspešno končana, se je odpeljal včeraj v New York, kjer mu bo podelila American Irish Historical Society zlato kolajno za "izredne zasluge v javni službi".

A. N. Benson, glavni poslovodja National Automobile Dealers Association pravi, da bo mogoče kmalu izvršiti vsa naročila.

V Anderson, Ind., so člani United Automobile Workers of America zaključili stavko v nekem gledališču, kjer so odločno protestirali proti mestnim oblastim, ker baje niso dovolj ščitile unijskih zbora.

V St. Louisu United Auto. Workers še vedno piketirajo pred zaprto Fisher-Chevrolet tovarno v protest proti ustavnemu povelju, ki prepoveduje piketiranje.

V Flintu Mich., izjavljajo častniki, da bo jutri demobiliziranih tisoč mož narodne garde. Nadaljnih 2300 jih bo odpoklicanih, ko bodo začele obratovati tovarne General Motors.

V Clevelandu se bo že danes vrnila tretina delavcev v Fisher Body tovarno. Lokalna unija je protestirala proti takojšnjemu povratku na delo, češ, da še ni odglasovala glede sporazuma, ki je bil sklenjen v Detroitu.

Čim kasneje bodo začele obratovati tovarne za karoserije, tem dalje bodo morale čakati montažne tovarne.

V Flintu so inšpicirali zastopniki zavarovalnih družb in uradniki General Motors tri tovarne, v katerih so štrajkarji 43 dni "sedeli". Pri tem so ugotovili, da bo treba marsikaj popraviti, predno se bo obratovanje obnovilo.

V Lansingu, glavnem mestu države Michigan, je izjavilo vodstvo alkoholne oblasti, da bo od nedelje naprej zopet dovoljeno prodajati opojne pijače.

V torek se bodo sestali zastopniki United Automobile Workers of America in zastopniki General Motors korporacije ter rešili še nekaj podrobnosti, ki bodo končno objavljena.

POLOŽAJ NA ŠPANSKEM

Pri zavzetju Malage je fašistom pomagalo štiri tisoč Italijanov. — V Madridu imajo republikanci uspeh.

MALAGA, Španka, 12. feb. — Italijanski vojaki, katerih število cenijo na 4000, so pomagali generalu de Llano pri zavzetju Malage in sedaj čisti to mesto in okolico.

Fašistične čete niso zadele na rikav odpor, ko so zavzele Casabermejo, Campanillas, Cartama in Motril.

Italijani nosijo španske uniforme.

MADRID, Španka, 12. feb. — Fašistična infanterija, podžgana vsled velike zmage pri Malagi, je napadla republikanske postojanke v Zapadnem parku. Toda republikanci so napad odbili in se polastili cellega parka, ki je bil dosedaj deloma v fašističnih rokah.

Republikanci so pobili napadalce z ročnimi granatami in streljanci. Pomagali so jim tudi aeroplani, ki so s strojnimi streljali na fašiste. Republikanci so se tudi v Vseučiliškem mestu polastili enega poslopja.

Južna fašistična armada, ki prodira proti Motrilu, je bila vstavljena pri Salobreni.

Prebivalstvo v Almeriji, ki šteje 50,000 duš, se je počelo, ker so v mesto pribegli begunci in oblasti bodo skušale mnogo beguncev poslati v druge kraje. Vladne čete se organizirajo in se pripravljajo na ofenzivo.

VALENCIA, Španka, 12. februarja. — Pri napadu na Almerijo je bilo izstreljenih 5 fašističnih aeroplanov in vsi letalci so bili ubiti.

Ministrski predsednik Francisco Largo Caballero je izdal ukaz, po katerem morajo biti vsi moški od 20 do 45 let pripravljani na splošno mobilizacijo.

GIBRALTAR, 12. februarja. — V Malagi čaka 2000 republikanskih ujetnikov na obratovanje pred vojnim sodiščem. Postavljenih je bilo več sodišč, ki ne prestopajo zaslusujejo ljudi, ki so na sumu, da so naklonjeni republikanski vladi.

Neko poročilo iz Bilbao pravi, da so republikanski aeroplani bombardirali fašistični križarški Canarias in Balears v Biskajskem zalivu. Križarški ste bili najbrže potopljeni.

General Motors bo zastopal podpredsednik W. S. Knudson, delavce pa Homer Martin.

Pri tej priliki se bodo dogovorili, katere določbe naj veljajo za vse in katere le za nekatere tovarne.

John L. Lewis, predsednik odbora za industrijalno organizacijo, je obhajal danes svoj 57. rojstni dan. Zdravstveno stanje — lotila se ga je namreč influenza — se mu je precej izboljšalo.

MEHIŠKA VLADA ZAPIRA CERKVE

Governer Aleman je ukazal cerkve zapreti. — Komunisti zahteva jo, da ostanejo zaprte.

MEXICO CITY, Mehika, 12. februarja. — Nad 20,000 katolčanov se je polastilo 11 cerkva v Orizabi v državi Vera Cruz ker jih je pod pritiskom komunistov governer Miguel Aleman ukazal zapreti ob 8 zjutraj. Na governerjevo povelje so vojaki obkolili cerkve, popoldne pa so prišli ljudje in cerkve zopet odprli. Pri tem jim vojaki niso branili.

Nekaj časa je izgledalo, kot da bo prišlo do kakega spopada in trgovci so naglo zaprli trgovine. Toda katoliški voditelji so svojim pristašem svetovali, da se zdrže vsakega nasilja. Tudi governer Aleman je prišel v Orizabo ter je množici rekel, da se morajo obrniti na zakladniški urad v glavnem mestu, če hočejo imeti cerkve odprte.

Katoličani so se obrnili na predsednika Cardenasu s prošnjo, da na kak način odredi, da so cerkve odprte v državi Vera Cruz.

V mnogih državah je bila že olajšana stroga cerkvena postava in je bilo dovoljeno postaviti posebne odbore, ki upravljajo cerkve.

KRALJ JURIJ JE BAJE BOŽJASTEN

LONDON, Anglija, 12. feb. Ker je magazin "Cavalcade" poročal, da so razširjene govornice, da je kralja Jurija zopet napadla božjast, je bil zaplenjen.

Vlada je izdala povelje, da je iz magazina izpuščen odstavek, ki piše o tem.

Ta odstavek se glasi: "Okoli londonske borze in med člani parlamenta je razširjena govornica, da je kralja zopet napadla božjast."

"Cavalcade" bo zopet objavil, toda z izpuščenim odstavkom o kraljevi boleznini.

Urednik magazina je glede tega rekel: "Samo beseda 'zopet' je povzročila vso sitnost."

PRED MADRIDOM, 12. feb.

Fašistično poveljstvo objavlja, da je bilo pokopanih 1300 republikanskih vojakov, ki so padli v bojih za cesto, ki pelje iz Madrida v Valencijo.

TUHAČEVSKI OSUMLJEN

Maršal je izginil iz Moskve. — Njegovo ime je pri zadnjem procesu omenil Karl Radek. — Tudi poštni komisar Jagoda je na sumu.

MOSKVA, Rusija, 12. feb. — Preiskava ruske tajne policije GPU, se je sedaj posebno obrnila na dva visoka sovjetska uradnika. To sta vojni podkomisar maršal Mihail Tuhačevski ter komisar za pošto in brzojave Henrik G. Jagoda.

Maršal Tuhačevski je po svojem činu drugi najvišji častnik za maršalom Klementijem E. Vorosilovom.

Ozračje v Moskvi je polno sumničenja, odkar se je prejšnji mesec pričel proces proti 17 Troekijevim pristašem, od katerih jih je bilo 13 ustreljenih, štirje pa so bili obsojeni na večletno ječo. Tuhačevskovo ime je omenil pri obravnavi Karl Radek in od onega dne je Tuhačevski izginil iz Moskve.

Uradno pa se zatrjuje, da se Tuhačevski nahaja v Sočiju ob Črnem morju.

Radek je rekel, da je maršal Tuhačevski poslal k njemu generala Vitokva Putno po nekatere stvari.

General Putna, ki je bil vojaški atašej v Tokio, Berlinu in Londonu, je bil v avgustu od poklican iz Londona in je bil takoj aretiran, ko je bilo njegovo ime omenjeno v procesu proti Zinovijevu in Kamenevu ter drugim 14, ki so bili vsi ustreljeni.

Pri zadnjem procesu je državni pravdnik Andrej Višinški natanko izpraševal Radeka o Tuhačevskem, najbrže v namenu, da bi maršala očistil vsake sumnje. Radek je Višinškiemu rekel, da Tuhačevski ni bil zapleten v zaroto, katere je bil obdolžen Radek.

Aretirani so bili že trije podkomisarji in podkomisar za težko industrijo Gregorij Pjatakov ter železniški podkomisar J. A. Livšič sta že bila ustreljena.

Tuhačevski je vedno veljal za zelo zmognega in zvestega vojaškega poveljnika. Jagoda, ki je bil nekoč načelnik GPU, je bil pri prvem procesu v avgustu odstavljen kot komisar za notranje zadeve ter je bil imenovan za poštnega komisarja. Pri zadnjem procesu pa mu je bil tudi odvzet naslov komisar za državno varnost. Sedanja njegov naslov ni znan, četudi ima še visok urad.

MOSKVA, Rusija, 12. feb. — Poveljniki rdeče armade v Sibiriji general Vasilij konstantinovič Bluecher je listu "Izvestija" iz Harabovka brzojavno sporočil, da je iz japonskih u-

FRANCIJA HOČE IMETI PROSTE ROKE

Francoski kabinet bo o razpravljaj o vmešavanju v špansko vojno. — Poljska bo posredovala pri Nemčiji.

PARIZ, Francija, 12. feb. — Francoski kabinet bo imel jutri sejo, na kateri bo razpravljaj o tujem vmešavanju v špansko državljansko vojno, ker nevmeševalni odbor ni mogel preprečiti pošiljanja prostovoljcev na Španko.

Glasilo ministrskega predsednika Leona Bluma "La Populaire" pravi, da bo vlada preklcala svojo izjavo glede nevtalnosti ter si bo obdržala proste roke, ako Nemčija in Italija takoj ne prenehate s pošiljanjem prostovoljcev španskim fašistom.

Znano je, da je Blumova vlada vedno naklonjena španski republikanski vladi. Prepovedala pa je francoskim prostovoljcem hoditi na Španko, ker je upala, da bodo isto storili tudi druge države. Posebno je vznemirilo francosko vlado poročilo, da je pri zavzetju Malage pomagalo generalu de Llano 12,000 Italijanov.

Francoska vlada je tudi zelo ozlovoljena, ker je Nemčija zahtevala, da Francija svoje vojaško zvezo z Rusijo prekliče, ali pa tako premeni, da bo mnogo izgubila na svoji važnosti.

Poljski poslanik v Parizu Lukaszewicz je bil nedavno pri poljskem vnanjem ministru Josipu Becku v Monte Carlo ter je bil zatem "prijazno" sprejet pri vnanjem ministru Yvonnu Delbosu. Po mnenju političnih opazovalcev ti poslanikovi obiski potrjujejo govornice, da bo Poljska prevzela vlogo posredovalke med Francijo in Nemčijo.

Francoska vlada se je odločila, da bo špansko republikansko vlado dejansko podpirala, ako Nemčija in Italija takoj ne prenehate pošiljati prostovoljcev na Španko.

LONDON, Anglija, 12. feb. — Nemčija in Italija ste sprejeli načrt nevmeševalnega odbora, da bo pri mednarodnem nadzorstvu na Španskem udeležena tudi ruska mornarica, čemur ste se do sedaj upirali.

S tem pa še niso odstranjene vse zapreke: Portugalska namreč na noben način neče dovoliti, da bi bili na njeni strani meje kaki mednarodni opazovalci, ki bi pazili na Španko.

radnih listin razvidno, da namerava Japonska v kratkem pričeti vojno z Rusijo, da ji vzgane vzhodni del Sibirije.

OGROMNI IZDATKI ZA ANGL. ARMADO

Anglija bo najela dve milijardi dolarjev za vojsko. — Ta načrt je svabilo za Nemčijo.

LONDON, Anglija, 12. feb. — Finančni minister Neville Chamberlain je v poslanski zbornici rekel, da bo vlada najela dve milijardi dolarjev v vojaške namene, ker sedanji državni dohodki ne zadostuje, da bi bilo mogoče postaviti zadostno obrambo dežele.

Samo letos bo izdanih \$850,000,000 za povečanje obrambe. Nameravano posojilo bo porabljeno v petih letih, vrnjeno pa bo v 30 letih. Natančne podrobnosti o tem načrtu bo vlada objavila prihodnji teden.

Finančni minister pa ni povedal, kje bo vlada vzela to posojilo. Ameriški denarni trg je Angliji zaprt, ker ne odplačuje svoje vojne dolga Združenim državam. Zato bo vlada morala gledati za notranje posojilo.

Ker je Chamberlain to posojilo omenil istega dne, ko je nemški poslanik Joachim von Ribbentrop v vnanjem ministstvu vložil zahtevo za vrnitev kolonij, so mnogi krogi mnenja da je hotela Anglija s tem Nemčijo posvariti.

Poslanik Ribbentrop je imel dve uri razgovor s stalnim vnanjim tajnikom viscountom Halifaxom, ki nadomestuje odsotnega ministra Edena. Uradno poročilo o razgovoru samo pravi, da je Ribbentrop povedal mnenje svoje vlade o mnogih vprašanjih.

DESETIČ OČE

WILKESBARRE, Pa., 11. februarja. — 73-letni John H. Brown je postal danes oče desetega otroka. Njegova žena je stara 41 let.

BLUM ROTI DELAVCE

PARIZ, Francija, 11. feb. — Ministrski predsednik Blum je danes solznih oči rotil devet tisoč zidarjev in stavbinskih delavcev, naj ne zastavkajo. Če bi zastavkali, bi svetovna razstava ne mogla biti otvorjena dne 1. maja. In Francija, posebej pa Pariz, bi imela ogromno izgubo.

Delavci zahtevajo petnajst odstotno povišanje plače.

ROJSTVO V KRALJEVI DRUŽINI

RIM, Italija, 12. februarja. Italijanska prestolonaslednica princesa Marija Jose je povila sina. Krščen bo na ime svojega starega očeta, Viktor Emanuel.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President L. Benedik, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja na Ameriko in Kanado	\$8.00	Za New York na celo leto	\$7.00
Za pol leta	\$3.00	Za pol leta	\$3.50
Za četrt leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$8.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejlonje bivališče naznan, da hitreje najdemo naslovnika.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelje in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

NEMČIJA, RUSIJA IN JAPONSKA

Japonski zunanji minister je lani spomladi izjavil, da vojne s Sovjetsko Rusijo ne bo, dokler bo on vodil japonsko zunanjo politiko.

To je tudi zelo verjetno. Japonska je podpisala pogodbo z Nemčijo v nadi, da bo s tem izzvala vojno. Japonskim politikom je jasno to, kar ni jasno nemškim, da bi se namreč vojna proti Rusiji ne dala lokalizirati.

Anglija, ki bi brez dvoma rada videla konec državnega kapitalizma v Rusiji, ne more dovoliti, da bi nastala z zmago nad Rusijo v Nemčiji bojovita železna pest, ki bi se ji potem nihče ne mogel zoperstaviti, niti Anglija sama.

Japonski politiki računajo s tem, da bi prišlo zopet do vojne vse Evrope proti Nemčiji, če bi Nemci izzvali vojno z Rusijo. Japonci bi v tem primeru kaj lahko prodali svoj vpliv in svojo pomoč na Daljnem vzhodu kakor so to storili leta 1914.

Vse druge države bi bile zaposlene z Nemčijo. Japonci bi pa lepo mirno posneli smeta no. Japonska noče vojne na življenje in smrt z Rusijo, ona bi rada samo brez odpora pobasala vso severno in del srednje Kitajske. Japoncev je preveč na domači zemlji, še bolj kakor Italijanov, in zato se morejo izseljevati.

Za svoje izseljenje bi pa radi Japonci izsilili ali kupili koncesije v Avstraliji. Od Rusije bi radi dobili zlepa in brez vojne polovico Sahalina in Vladivostok. Zato so besede japonskega zunanjega ministra, da se Japonska ne bo zapletla v vojno z Rusijo, zelo verjetne. Velika škoda za Nemčijo, da so v Berlinu te besede preslišali.

Usodno je, da je imel Berlin vedno dobre vojskovodje, redko pa dobre diplomate in državnike.

Mnogo argumentov govori za to, da Japonci svoje vojaške zveze z Nemčijo ne vzamejo resno in odkrito.

Njim zadostuje to, da so po sklenitvi pogodbe pomaknili svojo vojsko k sovjetski meji. Nasprotno pa ne vidijo, kako se je s tem poslabšal njihov lastni položaj. Brez te pogodbe bi najbrž vsaj zdaj še ne bilo prišlo do tega, da sta si Anglija in Francija svečano obljubili medsebojno pomoč.

Pogodba je pa škodovala tudi preračunljivim Japoncem, ki utegnejo svojo politiko na Daljnem vzhodu še drago plačati. Japonska je namreč že več let sama na pravi državljanske vojne.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.50	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 30.00	Lir 500
\$ 11.70	Din. 500	\$ 57.00	Lir 1000
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 112.50	Lir 2000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 167.50	Lir 3000

NEB SE ONE ENDAJ HITRO MENJALO BO NAVEDENE ONE PODYSEBNE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

En izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedene, bodil v dinarjih ali brez dovoljenja se boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.00	mesno pošiljati	\$ 5.75
\$ 10.00	"	\$ 10.50
\$ 15.00	"	\$ 15.25
\$ 20.00	"	\$ 20.00
\$ 25.00	"	\$ 24.75
\$ 30.00	"	\$ 29.50
\$ 35.00	"	\$ 34.25
\$ 40.00	"	\$ 39.00

Prejemnik got v starem kraju izplačilo v četrtih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PREŠTOBINO \$1.00

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Skrivnost rdečih sodišč.

Ves svet se čudi, kako je mogoče, da so pri sedanjih sodnih obravnavi v Moskvi vsi politični obtoženci, katere je Stalin postavil pred sodni stol, tako enostavno vse priznavali in se takorekoč sami sodili. Isto se je godilo že pri prvi veliki obravnavi, pri kateri je bilo že tedaj toliko nekdanjih vodilnih glav ruskega boljševizma obsojenih na smrt. Takrat je ves kulturni svet zmajeval z glavo, kako je kaj takega mogoče. Obtoženci so takrat tako odgovarjali, da je moral vsakdo dobiti vtis, da so to manj vredni ljudje. Sedaj pa se je to ponovilo z drugimi obtoženci, izmed katerih je 13 obsojenih na smrt pred puškami, štirje pa na težko ječo od 8 do 10 let, med njimi voditelj ruske revolucije in njen duhovni početnik pisatelj Radek. Vse svetovno časopisje se sedaj znanstveno peča s tem vprašanjem. Najbolj zanimiv članek prinaša v tem oziru londonski list "Daily Mail." Ta piše priča, ki je sam bil pri obravnavi, tako-le.

"Že od mladih nog sem živel v Rusiji ter sem bil tamkaj tudi vzgojen. Poznam moze in žene, ki so postali sovjetski vodje. Kot dijak sem bil z najboljšimi slovečimi med obtoženci celo prijatelj. Ko pa sem jih sedaj videl pri obravnavi, ki se je vršila v nekdanji plemiški dvorani v Kremlju, skoro sem ni mogel verjeti niti svojim ušesom. Ne glede na to, da vsak Rus navadno vse taji in ni nikdar kriv, je bilo obnašanje in govorjenje jetnikov tako čudno, da niti za hip nisem več dvomil, da možje, kakršni so Radek, Sokolnikov, Piatakov, Serebriakov in Muralov nikakor niso več tisti in da niso pri sebi. Ti možje, katerim je bilo vse življenje ena sama debata in dokazovanje, so pa sedaj pred sodiščem govorili stvari, ki so jih pripravile pred puške cevi.

Kako naj to uganko razumemo? Večina ljudi na Ruskem je prepričana, da je tega kriva hipnoza. Tako si ljudje šepetaje razlagajo po cestah in tovarnah, več kakor šepetati pa si tamkaj nihče ne upa. Hipnoza, ki jo tamkaj uporabljajo, je taka: Jenike pripeljejo v velik prostor, ki je razsvetljen z umetno lučjo. Tam vse skupaj zbero ter morajo tako molče stati po pet ali celo deset minut, ne da bi kdo smel spregovoriti kako besedo. Ko so hipnotizer in njegovi pomočniki zasedli svoje prostore, večino svetilk ugasnejo. Gorita še dve ali pa ena sama. Nato morajo jetniki nepremično zreti v te svetilke. Med tem pa eden izmed pomočnikov z dolgočasnim glasom bere nekaj samogovor, ki v glavnem vedno znova ponavlja to, kar je treba jetnikom ubiti v možgane, da bodo potem ponavljali. Med

tem hipnotizer drugega za drugim hipnotizira. Vse to traja kako uro. Ves ta čas pa nad jetniki dolgočasno zveni glas bralea, ki vedno bere svoj samogovor. Če se enkrat ne posreči, se poskus ponovi večkrat, dokler uspeh ni dosežen. Lahko si torej mislimo, da mora tako postopanje v nekaj dneh zlomiti vsakogar. Volja je zlomljena in zavest izgine docela. Nato pa začno posameznike zasliševati. Tamkaj jih posamič hipnotizirajo ter jim sugerirajo izjave, kakršne hočejo imeti.

Tipnotizem je v Rusiji sploh zelo razvit. Uporabljajo ga za vsakovrstne namene. Zlasti pa Rusi radi s hipnotizmom zdravijo pijance in druge zločince. V Rusiji je znano, da so 4 glavni policijski preiskovalni sodniki obenem zdravniki. O tem v Rusiji mnogo govore. V Rusiji je tudi znano, da kandidatom za sodnike v notranji upravi svetujejo, naj obiskujejo še nekaj medicinskih tečajev, da si tako povečajo svojo vrednost in sposobnost.

Kot dijak sem poznal Gregorija Diamanta, ki se sedaj piše Sokolnikov. Prej je bil sovjetski poslanik v Londonu. Sam sem ga videl, ko ga je nekdanja carska tajna policija zasliševala. Zato pa tudi vem, kako je ta mož znal tajiti in se zvijati v najtežjih okoliščinah. Isto velja za Piatakova in Serebriakova. Kar pa se posebej tiče še Radeka, v vsej Rusiji slovi kot imeniten debater v političnih debatah. Toda Karl Radek, ki je sedaj stal pred tem sodiščem, je docela drugi mož. Pripoveduje stvari ter je podoben Hamletu, ki svojo vlogo pretirava. Bodisi on kakor tudi Sokolnikov govorita docela drugače. Sokolnikov je na primer vse življenje govoril z značilnim naglasom, ki je bil samo njegov. Sedaj pa sem videl, da Sokolnikov tega naglasa ni več imel. Sokolnikov je imel tudi staro navado, da je zanižal, kadarkoli je kaj premišljeval. Vsi njegovi londonski znanoci so poznali to njegovo navado. In sedaj — za čudo — tega Sokolnikov ni več delal.

NAROČILA

za MOHORJEVE KNJIGE in KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE za leto 1938 sprejemamo. Oni, ki nam pošlje za Mohorjeve knjige \$1.25 ali \$1.25 za Vodnikove, bo dobil knjige iz domovine naravnost na svoj račun.

Knjigarna Glasa Naroda.
ISČE SE izvežbane ŠIVALKE na ženskih slammikih, fino delo, dolga sezona. Vprašajte pri: SANDRA HATS, 40 W. 37th Street, New York City. (3)

Piruhi...

SVOJCE IN PRIJATELJE V DOMOVINI NAJBOLJ RAZVESELITE ZA VELIKO NOČ, ČE JIM POŠLJETE DENARNO DARILLO

DENARNE POŠILJATVE v DOMOVINO IZVRŠUJE TOČNO IN POCENI —

Potniški Oddelek "Glasa Naroda"
216 W. 18th Street New York City

Posiljite takoj, da bodo dobili za praznike!

IMAMO V ZALOGI

BLAZNIKOVE Pratique

za leto 1937
Cena 25c
s poštnino vred.

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

KAVALIRSKI TAT V NICI

Ko se je te dni vračala znana francoska pisateljica Colette od neke predstave v Nici domov jo je napadel moški, ter ji iztrgal iz rok torbico, v kateri je bilo med drugim 3000 frankov gotovine. Naslednji dan je prejela Colette po pošti pismo z uropanimi bankovci in z naslednjim opravičilom: "Madame, gotovo se boste čudili mojemu pismu. Toda nisem si mogel nikakor dovoliti, da bi obdržal denar pisateljice knjig "Mon cher" in "Claudine". Ljubim vaše knjige, ker me spominjajo na lepše dni mojega življenja. Kljub tiskim, ki me je prisilila, da sem vam ukradel ročno torbico, se čutim prjmoranega, da vam vrnem denar. Bil bi neznanško srečen če bi mogel to osebno storiti, toda to se ne more zgoditi iz razumljivih razlogov. Ostati moram pač v senci. Prejmite izraze mojega odličnega spoštovanja. Tat."

Colette je objavila to pismo v listih, ki izhajajo v Nici ter se potem tiska zahvalila napadalca za denar in kavalirstvo.

TISOČ VREČ SMODNIKA JE EKSPLODIRALO.

V čilskem rudniku za pridobivanje bakra v Anacondi se je primerila nedavno strahovita eksplozija, ki je zahtevala več nego sto človeških žrtve.

Nesrečo je povzročila iskra, ki je pred časom vžgala tisoč vreč smodnika. Moč eksplozije je bila tolikšna, da se je vse podzemlje treslo kakor ob močnem potresu. Zemski skladi so dolgo niso mogli umiriti in so se majali tudi še potem, ko je eksplozija končala svoje razdejanje.

Rudnik, kjer se je zgodila katastrofa, kaže strašno podobno. Med žrtvami je baje tudi neki nemški inženjer, z imenom Rus. Silovitosti eksplozije je najbolje opozarja dejstvo, da je zletelo 20 ton težko električno grebalo v rudniku v zrak kakor otroška igrača.

VOLKOVI KRVOLOKI.

Iz Černovic v nekdanji provinci Bukovini poročajo o grozljivem doživljaju zdravnička dr. Konstantina Graneja, ki je bil pozvan k nekemu hudo bolnemu kmetu ter so ga na poti domov napadli gladni volkovi.

Zdravnik je sedel v saneh brez orožja ter je pogledal konja, ko je začutil za seboj zavijanje, ki mu je razodelo, da gre za njegovo sledjo trop volkov. Konja sta postala nemirna in sta kmalu s sanmi zdrjrala dalje, zdravnik pa je ostal sam sredi ceste. Volkovi so prišli do njega, prevrnili sani in tulili. Dr. Grane je mislil, da je po njem. Toda imel je sreča. Zveri se je rajši ucvrle za pobežljama konjema. Zdravnik je obležal nezavesten v snegu. Našli so ga naslednje jutro z zlomljeno nogo, katero si je zdravnik pokvaril pri padcu z vozila na cesto. Nekaj sto metrov od zdravniška so ležali ostanki raztrganih konj, ki so ju volkovi razmesarili in požrli.

Podoben strahoten doživljaj je imela tudi skupina kaznjencev, ki so jih poslali v Kišinevu kidat sneg na cesto. Možje so bili z lopatami v rokah na delu, ko je odnekod pridrvel trop lačnih volkov. Med zvermi in kaznjenci se je razvila pravcata bitka. Slednji so se branili z lopatami in krampji, decim so pazniki streljali s službenimi revolverji. Paznikom in kaznjencem se je napeslel posrečilo ukrotiti zverine ter jih zapoliti v beg. Po tej bitki so ugotovili, da je obležalo nič manj kakor 13 volkov ranjenih in onemoglih sredi ceste. Toda tudi človeške žrtve ni so izostale. Dva kaznjencev sta bila tako oklana, da so ju morali nemudoma prepeljati v bolnišnico, kjer se borita s smrtjo.

NAROČNIKE

v West Virginiji in Pennsylvaniji opozarjamo, naj ne čakajo potovalnega zastopnika, ker ga ne bo k njim. Oni, ki jim je naročina potekla, naj je pošljejo naravnost na upravo "Glasa Naroda". — Uprava

Peter Zgaga

O TUJKAH IN NEZNANKAH

Zdi se mi, da sem nekoč pisal o tem, toda koristno stvar je treba večkrat povedati, posebno če enkrat ne zaleže. Toda ne bojte se, dragi rojaki in rojakinje, ne bom pisal o tujih in neznanih ženskah, pač pa o tujih in neznanih besedah, ki povzročajo dosti neprijetnih, če človek ne pozna njihovega pomena. Celo domače besede nekateri tako zmalčijo, da niso za nikamor.

Vzemimo besedo "predsednik". Dobe se dopisniki, ki dosledno pišejo "preecednik", kar nikakor ni pravilno.

Predsednik vendar predseduje, kar ni tjavendan. Zato je predsednik. Vsak društveni predsednik je "preecednik" samo tedaj, ko ga preecja.

Nekateri pišejo "vabilo na pitnik" ter vabijo na piknik. Izraz "pitnik" je sicer nepravilen, napačen pa nikakor ni, ampak je prilagoden razmeram.

Menda ni bilo še nobenega slovenskega piknika brez pitja, in zato bi se dalo oprostiti tistim, ki pravijo piknikom "pitniki".

"Board of Health" je malo, kdo pravilno izgovori. Naši rojaki pravijo povsem preprosto "portofhell", kar seveda ne diši po zdravju.

Tudi beseda "lease" dela nekaterim preglavice. Pravijo ji enostavni "list", kar se tudi da oprostiti, ker je taka pogodba skoro vedno napisana na listu papirja.

Mnogo newyorških rojakinj poznam, ki pravijo kinematografu "mufenca", ženski ročni torbici pa "paka-bu".

Pa je res v žepnem pocket-booku strahovit "buuu", če zahaja dedec preveč v Tretjo ali v Peto.

Tuje besede zavedejo vsa človeka v veliko zadrego. Če ti kdo takšno besedo zabrusi, res ne veš, če bi rekel ja ali ne.

Znan mi je naprimer slučaj, ko je rekel rojak Marjanci, da mu je jako simpatična. Ko so jo vprašali, če ve, kaj to pomeni, je odvrnila: — Nak, ne vem, kaj pomeni, toda za vsak slučaj sem ga dvakrat vsekala za uho.

In zgodilo se je tudi, da je dragi rojakinji mož nenadoma zbolel.

Skuhala mu je gomilje in tav-zentroz, fijoalice mu je na masti stenjala, z arniko ga je namazala, lopatiko mu je dala piti, nazadnje ga je pa še s prisdadno repo pokadila, pa ni vse skupaj nič pomagalo. Kar ležal je, potil se je in stokal.

— Nak, umreti mi pa ne sme — si je mislila, — časi so slabi, pri slammikih ni nič, rent je treba plačati, in za funt porčapov moraš dati skoro petitridset centov. Kar živi naj in naj dela — je pametno sklonila in poklicala dohtarja v hišo, ki je bolnika otipal, ošlatal in oslušal, pa ni mogel ničesar dognati.

Skrbna ženica je stala vsa preplašena poleg postelje in se ozirala zdaj v bolnika, zdaj v zdravnika.

— Hm, — je dejal zdravnik, — ne vem, kaj bi bilo. Ali je kaj takega pojedel, ali je kaj takega popil?

— Jedel ni nobene take stvari in pil ni nobene take stvari, — je pojasnila ljubka ženica.

— Ali je ponoči kaj fantaziral? — je vprašal zdravnik.

S tem vprašanjem jo je spravljal v nemalo zadrego. Toda le za hip. Seveda, malo nerodno ji je bilo, ko je povedala zdravniku: — O, samo enkrat ali dvakrat, pa čisto redno...

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potreben, da je poučen v vseh stvareh. Vse od naše dolgotrajne skuhnje vam zmeroma dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne predstavitel, da je potovanje udobno in hitro. Zato se za vas obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi predstavimo vam, bodil prelonje za povratna dovoljenja, potni liste, vizije in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljan naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. **RE-ENTRY PERMIT**, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačno navodila in zagotavljanje vam, da boste poceni in zlahko potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

E. KNUD K.

VSTAJA MRLIČEV

Razkropljeni švadroni kozakov in poslednji ostanki carskih linijskih čet so se z obupno naglico nenehoma valili proti Odesi.

Kar na urno roko so častniki mednarodnih čet, predvsem Francozi, zavzeli vsa vozila v pristanišču — od starih oklopnic do motornih čolnov in ves premog in bencin in vsa živila in jih z divjo naglico dodelili svojim četam.

A zadaj za njimi so že skoraj zadevale granate rdečih baterij v odeske ceste in za njimi so ostale silne množice bežečih belogardistov. Kar naglo so rdeči armijski zavzeli obupno in potrto mesto. Takoj je začel boljševiski teror s svojo Čeko izvajati svoje krvavo poslanstvo.

Čeka se je naglo odločila in je poslala potrebno moštvo na tri stare, za na odprto morje neporabljene tovorne ladje, ki so bile ostale v pristanišču; natorvorila je nanje nesrečne žrtve in jih odpeljala nekaj kilometrov iz luke.

V tedanji silni zmedji je bil francoski državljani Pierre Lavalle z ženo in otroki ostal v Odesi in je tudi njega zgrabila roka Čekistov. Zaman je Pierre Lavalle zatrjeval, da so mu vse politične zmede v deželi tuje; zaman se je s kliceval na svoje francosko državljanstvo.

Preden se je njegovi ženi posrečilo, da bi prišla k odgovornemu komisarju, so bili Pierra Lavalle tirali na eno izmed mrtvaških ladij in ga z drugimi vred vrgli raz krov.

Njegova nesrečna žena Margerita Lavalle, ni mirovala prej dokler je ni sprejel rdeči policijski komisar. Sovjetski vladni je bilo jako mučno radi tega, da je bil umorjen francoski državljani in Margeriti Lavalle je poveljnik Čekistov takoj dovolil, da poišče truplo svojega moža.

To je bilo tem lažje, ker je imel Lavalle ob umoru belo platneno čbleko na sebi. Bilo je krasnega sončnega »e ptemberskega popoldneva. Nalahno vzvalovano morje v odseki luki je odnašalo solze ruskih mater tja v Črno morje.

Molče je stala gospa Lavalle zraven potapljača Gregorija Ivanoviča v malem motornem čolnu, ki je plaval proti onim trem mrtvaškim ladjam, ki so bile še vedno zasidrane zunaj na morju. Bilo je krog enajstih dopoldne, ko je bilo morje toliko mirno, da se je mogel Gregor Ivanovič potopiti na dno morja, ki je bilo ondi precej plitvo.

Sesalke so enakomerno delovale. Medtem ko je Margerita Lavalle silno razburjena strmela v eno točko, kje je bil potapljač izginit v morje, je rdeči policijski častnik gledal na kazalca svoje zapustne ure. Ko so se dve minuti sta se od-

la, nakar so pomorščaki takoj potegnili potapljača kvišku. Gregor Ivanovič je prispel navidezno nepoškodovan na krov, a ko so mu odklopili in sneli čelado, je bil mrtev. Pomorščaki so nemo obstopili mrliča. "Gospa" je dejal poveljujoči Čekist po brez uspešnem poskusu oživljanja in skomizgnil z rameni. "Vidite — nepričakovano slučaj. Storili smo kakor ste želeli, več pa ne moremo."

"Ali ni nobenega drugega potapljača na krovu?" Čekist se je vprašujoče ozrl po pomorščakih. Mornarji so za korak odstopili. "Možje," je dejala gospa, "deset tisoč rubljev tistemu, ki mi prinese truplo mojega moža!"

"Deset tisoč rubljev," je šlo mrmraje od ust do ust, "deset tisoč rubljev!"

"Jaz!" je hipno dejal Georgijec Mirko Grusič, ki je služil za kurjača na parniku. "Deset tisoč rubljev — velja."

"Urno!" je priganjal Čekist, "kar ti Francozinja objubila, bo tudi držalc."

S stisnjenimi zobmi je kurjač gledal kako so mrtvemu potapljaču vlačili potapljaško opremo s telesa. Ne da bi zanimal še besedico, si je dal mirno deti opremo nase.

"Vse v redu, tovariš?" je vprašal Čekist.

Georgijec se je oklevaje zastrel na morje.

"Ali bi cigareto?" Mrko mu je potapljač pogledal v oči. "Naprej."

In nato so ga spustili čez krov. Voda se je belo kodrala in natančno je bilo po vstajajočih zračnih mehurjih spoznati, kako je potapljač naravnost tja krenil, kjer so morali biti utopljeni prejšnjega dne. Spet se je Francozinja zastrela ko očarana preko morja in spet je Čekist avtomatično štel minute.

Tedaj se je zasnila vrv strahotno stresla, da je šlo vsem do kosti. Hlastno so roke vseh zgrabile za vrv. Potegnili so Georgijca z divjimi zamahi navzgor. Le s težavo so mu odpeli čelado. Kri in sline so se mu cedile iz ust in nosu. Mož se je zmedeno ozrl krog sebe.

"Kaj pa je?" ga je Čekist nejevoljno nahrulil. "Ali se ti je zmešalo?"

"Deset tisoč rubljev" je zasopel hripavo Georgijec, "deset tisoč rubljev je, ki plavajo po morju. Popi, buržuji, gene-

rali in vojaki..." Nato je začel rjoveti in besneti, da so ga mogli komaj krotiti.

"Lej tovarišica, ali si že slišala? V bolnišnici leži eden, ki pravi, da jih je videl."

"Koga pa?"

"Mrlič! Res...," je dejala tovarišica, ki je bila pravkar prišla iz skladišča za razdeljevanje kruha in si je svoj težko pridobljeni hlebec pritisnila na prsi.

"Pop stoji pokoncu z razmršenimi lasmi med njimi in drži roke kvišku in preklinja nas in mesto. Pokoncu, slišite, pokoncu prihajajo mrliči po morju."

Vest o zbiranju mrličev se je širila od hiše do hiše; prodrla je v vojašnice rdeče garde, v ječe na smrt obsojenih tja do ozkih vijugastih ulic in bivališč sestradanih beračev. In Georgijec je v svojih svetlih trenutkih pripovedoval okoli stoječim, napeto poslušajočim bolnikom in strežništvu o mrličih, ki so mu bili prišli nasproti, ki so stiskali in dvigali pesti in ga niso hoteli pustiti proč.

Zvečer so se jele oglašati prve grožnje zoper rdeče oblastnike v Odesi. Zjutraj je izbruhnil v pristanišču štrajk in upor. Tovariš generalni komisar se je naglo pripeljal z avtom.

"Kar je mrtvo — je mrtvo — butei!" je zabrusil razburjenim množicam v obraz. "Mrliči stojijo pokoncu, ker jih železje na nogah vleče nizdol in čez tri dni vrže voda vsako truplo na površje. Na delo, tovariši, na delo — in —"

"Georgijec jih je videl!" je zakričala ženska z visokim glasom.

"Mrliči so se uprli proti vam!" "Mrliči so prekleli mesto in nas in naše otroke!" "In tudi vas, prekleti psi!" je besnela množica.

Tovariš generalni komisar se ni zatekel v varstvo pušk svojih Čekistov.

"Proster! Ali..."

Kamenje je začelo frčati po zraku. Nihče se ni hotel umakniti.

Dvignil je roko v usnjati rokavici.

Ko se je bil razkadil smodnikov dim po ozkih tesnih vijugastih ulicah pristanišča, je bil prostor prazen. Tovariš generalni komisar je naglo stopil čez mrliče na tlaku in je vstopil v avto.

SRBI! PRIDRUŽITE SE Poklicnemu Izletu V JUGOSLAVIJO ki ga prireja Srbski Narodni Savez pod vodstvom G. BRANKA KEKIČA glavnega tajnika.

BERENGARIA Odpluje iz New Yorka 19. JUNJA (preko Cherbourga)

Udeležite se, če hočete obiskati v Združenih državah in Kanadi, da se pridružijo temu pomembnemu izletu. Zahtevajte poseben letak, na katerem je opisan srbski izlet. Za rezervacije se obrnite na vašega lokalnega agenta.

CUNARD WHITE STAR 25 BROADWAY NEW YORK CITY

bil prostor prazen. Tovariš generalni komisar je naglo stopil čez mrliče na tlaku in je vstopil v avto. Daleč zunaj na širem morju so pa peli neskončni valovi pesem o mrtvih upornikih, ki so se dvignili zoper rdečo sužnost.

UPORABA PAJČEVINASTIH NITK.

Skoraj da ne vemo tega, da so tudi pajčevine ki v pozni jeseni povsod visijo po zraku, uporabljane. Uporablja jih znanstveni mehanik za sestavljanje znanstvenih aparatov. Da pridobijo čim več pajčevin, ujamejo pajke in jih dajo v prazne škatlice za vžigalice.

Čez nekaj dni odpro škatlice in dajo pajkom podolgovate klinčke kot nekake lestvice, kjer pajki plezajo navzgor in navzdol. Da se morejo spuščati nizdol, si pajki napredujejo svoje fine pajčevinaste niti, ki jih dotični, ki se s tem bavijo, brž navijejo na majhen žičnati okvirček. Časih zadošča en sam pajek, da so niti navite na 20 takih okvirčkov.

Pajek napravi do 100 metrov dolgo nit, preden preneha in ga spet izpustijo. Ko so kakih 12 pajkov prisilili na ta način, da so proizvajali svoje niti, ima mehanik dovolj snovi, da izhaja z njo vse leto.

Pajčevinaste niti so za sestavo finih, mehaničnih instrumentov zato pripravne, ker bi se vsaka druga snov, pa bodisi, da bi bila še tako nežna, spremenila pod vplivom vročine, mraza ali sopara, le na pajčevinaste niti ne vpliva ničesar. Zato so le te primerne za najfinerše merjenje v znanstvu.

L. Ganghofer: Grad Hubertus :: Roman ::

100

V Wernerjevih očeh je zasijalo. "Oporekati moram. Ivan me precenjuje. A ker že govori o njem — v njegovem imenu prihajam, da se vam zahvalim za vaš potrpežlivi trud, ki ste z njim podpirali njegovo delo."

Kitine oči so se široko razprle, kakor da vedno manj, kaj naj ta obisk pomenja.

"Povem naj vam tudi, kako iz srca obžaluje. "Posloviti," je zajeljala Kiti. "Gospod Forbeck odpušča? Tako iznenada? In se mu mudi tako, da ne utrpi niti minute, da —" ni mogla dalje govoriti.

Tudi Werner je molčal. V teh prestrašenih dekliških očeh je bila zapisana izpoved, ki ga je navdajala s skrbjo.

"Toda prosim vas, gospod profesor, kako se je zgodilo? Tako nepričakovano?"

"Odit mora tako hitro ko mogoče v Monakovo."

"Hitro? Tako hitro? Toda—" Kiti je očitno pokazala, da je nejevoljna. "Zato vlak ne bo odpeljal prej. Imel bi še dovolj časa! Ne zamerite, gospod profesor, ne gre tu zame, toda moja teta je pač zasluzila, da bi se gospod Forbeck nekoliko oziral—" Kiti je premolknila in v hipu prebledela. "Priti ne more?" Ali je bolan?" Ranjen? Skriva, da bi ne bil v skrbeh?"

Zdaj je bil Werner na vrsti z ugibanjem. — "Ivan? Ranjen? Odkod ta vaša sumnja, kontesa?"

"Ali vam ni pravil, kaj se je pripetilo? Nesrečno zgodbo z orlom, ki je pobegnil iz kletke?" Kiti so besede vrelje iz ust. "Če bi ne bilo gospoda Forbecka, bi se zame slabo izteklo. Zdaj prav tako, kot takrat pri hudourniku. — Pomislite, z obema rokama je zgrabil orla. — Zgrudila sem se na tla — toda tetica je hotela priskočiti gospodu Forbecku na pomoč in pri tem ji je zasekal orol svoje kremlje v roko. A mislili smo, da vsaj gospod Forbeck ni ranjen."

"Saj res ni! Pomirite se!"

"Ne! Taji se tudi pred vami. Zato hoče čim prej v Monakovo." Spet se ji je beseda ntrgala. "Toda ne! Bil je vendar na Hubertoven, čeraj celo dvakrat. Ne ujema se!" Zmedeno se je ozrla v Wernerja. "Zdi se mi, da govorim nekoliko zmešano. Seveda, čudno ni."

Werner je menil, da razume smisel teh besed. Poleg vsega, kar je te minute opazil sam,

se je spomnil tudi na stvari, ki mu jih je pripovedoval Forbeck o Tasilu. Dekle brzkone še ni prebolelo bridkega slovesa z bratom.

"Prosim, da mi oprostite, kontesa — nise n ravnal prav. da sem svojemu mlademu prijatelju ta zadnji obisk —" ležalo mu je na jeziku: hotel prihraniti. Popravil se je: "Da sem prevzel zanj to pot. Opustil bi jo, če bi vedel, da Ivana zasproti dami, o kateri ste govorili, reže dolžnost. No, zgodilo se je, storjeno je bilo z dobrim namenom. Prosim vas, zagovarjajte Ivana. če bo vaša teta manj opravičeno nejevoljna, in pišite vse na moj rovaš. In vi sami kontesa —" težko je prikrival svojo ginjenost — "ne srdite se nanj! Izkazalo se je, da mora odpotovati z vso naglico, pa mora urediti še marsikaj. Upoštevajte to in sprejmite njegovo slovo iz moje roke."

"Kiti se je dvignila in segla Wernerju v roko. Njenim očem se je poznalo, da bolj prisluškuje vsemu, kar je govorilo v njeni notranjosti, ko besedam, ki so ji bile na uho.

"In če bi naneslo, da bi vaša in njegova pot vodila odslej narazen. ga ohranite v prijaznem spominu. Da teh dni ne bo pozabil, je poskrbljeno. Vi pomenjate zanj preobrat v življenje. Zbudili ste v njegovi umetniški duši najgloblje sile in mu dali moč za delo, ki bo proslavilo njegovo ime. In če boste pozneje kdaj čuli: Ivan Forbeck je med prvimi v svoji umetnosti — boste smeli reči: Jaz sem pri tem pomagal. In ta misel vam bo v veselje. Ali ne, kontesa?"

Kiti ni mogla govoriti. Samo prikimala je, ko je odhajal, se je prestopila, kakor bi ga hotela pospremiti do vrat. Pa ji je pod njeno tipačo roko zašlo naslonilo stola, in ostala je tam, strmeča, kakor bi se bilo dogodilo nekaj nepojmljivega.

Werner je zapustil hišo. Ko je stopil iz senčne verande ven na sonce, ga je dohitel Fric: "Milostna gospodična prosi gospoda profesorja." Werner se je vidno vznemiril. Kaj bi mu mogla Kiti še povedati? Počasi se je obrnil za slugo. Kot je hotel stopiti v biljardnico, ga je napotil Fric na stopnice.

Odišla sta po njih in sluga je odprl vrata. Werner je vstopil in se znašel pred postarno diano, ki ji je mogel obraz le nejasno razločevati, ker ga je krila senca ob progi žarkega sonca — obraz z velimi potezami starosti in cvetočimi barvami mladosti.

DALJE PRIDE

FRANCOSKA ARTILERIJA V MAROKU

Če bi Nemčija ne odpoklicala svojih prostovoljcev iz Špans kega Maroka, bi stopila francoska artilerija v akcijo.

1937 SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR 160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA 50 CENTOV Naročite ga danes. Slovenic Publishing Company New York, N. Y. 216 West 18th Street

Poslovilno pismo ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H. 43

"To je razumljivo, ker ni mogel misliti, da mu bom tako naglo na razpolago. Zelo mi je žal, da Mr. Stanhopeja ni doma. Toda rekel mi je, da je za take ljudi, kot sem jaz, v njegovem uradu vedno delo na razpolago. ..."

Lona ga presenečena pogleda, toda predno se more kaj odgovoriti, pravi Mr. Young: "Na svidenje, Miss Strassman!"

Potrta gre Lona iz urada. Zalostna se vrne v hotel, toda po dolgem izpraševanju se je peljala s podulično železnico, kajti taksija si ni hotela več dovoliti. ...

Ali pa bo Mr. Stanhope, kadar se vrne, tudi držal svojo obljubo? Obljubil ji je sicer pred pričami: dr. Friesen je bil seveda mrtev, toda — saj je bil poleg tudi še ameriški odvetnik, ki je bil tudi iz New Yorka. ...

Pelje se v kavarno hotela, pije čaj in nekoliko prigrizne, nato pa pogleda v telefonsko knjigo, kje ima odvetnik Dumby svojo pisarno.

Naslednjega dopoldneva se pelje s podulično železnico v bližino ulice, kjer je bil Dumbyjev urad. In imela je več sreče, kot prejšnji dan. Mr. Dumby je bil v uradu in ji takoj dovoli vstop, ko prebere njeno vizitko, na katero je napisala: "Nekdanja tajnica dr. Friesena, Berlin. Spominjam vas na zaključek trustne pogodbe."

Mr. Dumby ji pride v čakalnici naproti. "O, Miss Strassman! Kako vam gre?" Lona se smeje. "Ravno sedaj mi ne gre posebno dobro, Mr. Dumby. Včeraj sem tukaj doživela veliko razočaranje."

In pripoveduje mu o svojem neuspešnem obisku pri Mr. Stanhopeju. Nato pa nadaljuje:

"Vi ste bili priča, Mr. Dumby, ko mi je Mr. Stanhope obljubil službo in zato sem prišla k vam, da vas prosim, da mi svetujete, kaj naj storim v tej zadevi. Ne bi rada štiri tedne pri tako dragem življenju brez dela ostala v New Yorku. ..."

Mr. Dumby se zamislil in jo pri tem pogleduje z dobrotnimi očmi, medtem ko si brado drgne med palcem in kazalcem svoje desne roke. Brada mu je še vsa rdeča ko najde nasvet in smeje pogleda Lono.

"Hm! Mr. Stanhope je polagal mnogo važnosti na to, da bi vas dobil za svojo privatno tajnico, to vem. Na parniku, ko sva se vračala v New York, mi je mnogokrat govoril o Miss Strassman. Zelo mu je bilo žal, da vas ni mogel dobiti od dr. Friesena in ravno to je napravilo nanj posebno dober utis. ..."

Young se tudi takoj oglasi in razvije se naslednji razgovor. "Halo, Mr. Young, ali ste tam?" "Halo, kdo tam?" "Mr. Dumby, odvetnik."

"Da, Mr. Dumby, s čim vam morem biti na uslugo?" "Včeraj je bila pri vas neka mlada dama, Miss Strassman. "Da!" "In mlado damo ste odslavili, Mr. Young. Povedati vam hočem naslednje in potem premislite: Ko je Mr. Stanhope Miss Strassmanovi obljubil službo kot privatna tajnica, sem bil jaz priča. ..."

"Miss Strassman pridržite in Mr. Stanhope vam bo hvaležen. Kot ravnatelj oddelka za uslužbence ji boste že dali kako mesto, ki ga bo mogla sprejeti dokler se Mr. Stanhope ne vrne. Jaz pa prevzamem vso odgovornost, Mr. Young."

"Res?" "Brezpogojno."

"Dobro; potem je vse v redu. Ali morete stopiti z Miss Strassman v zvezo?"

"Ravno sedaj je pri meni in mi sedi nasproti."

"Dobro! Prosim, pošljite jo k meni." Smeje obesi Mr. Dumby slušalko.

"Zadeva je rešena, Miss Strassman. Mr. Young vam bo že dal kako delo, dokler se Mr. Stanhope ne vrne in nadalje gleda vas odloži."

Lona mu veselo poda roko. "Iskreno se vam zahvalim, Mr. Dumby."

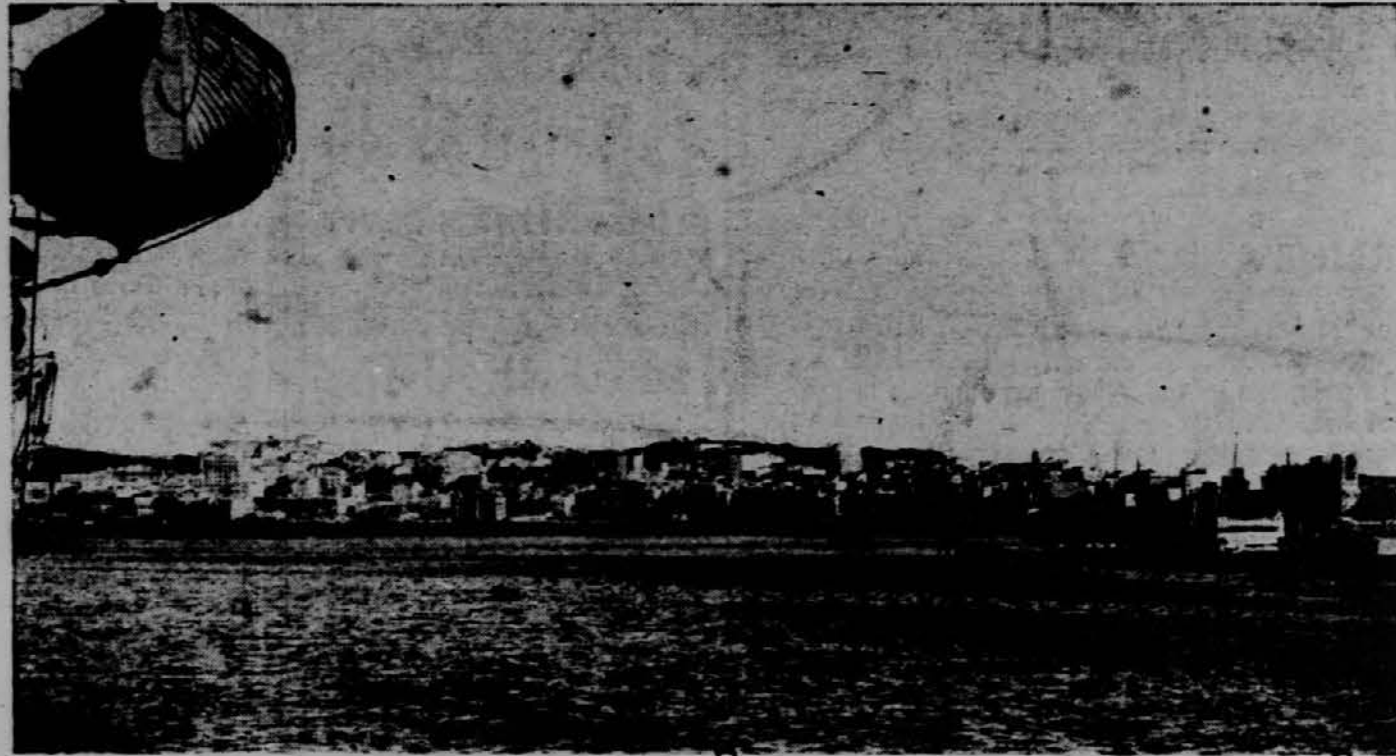
Deset minut pozneje je bila, začasno za juristični oddelek nameščena kot tajnica s plačo, ki je bila v dolarjih tako visoka, kolikor je pri dr. Friesenu dobila v markah. Iz previdnosti pa pravi Mr. Young.

"Opozorim vas pa, Miss Strassman, da je mesto samo začasno. Mr. Stanhope bo po svojem povratku moral sam določiti."

"Hvala vam, Mr. Young in trdno upam, da zaradi mene ne boste imeli nikakršni neprijetnosti."

(Dalje prihodnjik)

PRISTANIŠČE, KI SO GA PRICELI NEMCI UTRJEVATI

Pristanišče Ceuta v Španskem Maroku v severnem delu Afrike, kjer so nedavno začeli nemški inženirji graditi nove utrdbe. Ceuta je oddaljena 14 milj od Gibraltarja. Po odločnem protestu angleške in francoske vlade so prenehali s utrjevanjem.

V boju s kačami.

Voditelj ekspedicije, ki je traja leto dni, pripoveduje: "Krog petih popoldne je bilo. Sedel sem kraj Amazon-ske reke, v senci orjaškega drevesa in sem pisal. Povsod je bilo eno samo zelenje in en sam mir, iz dalje se je čulo brnenje motorja."

Nenadoma zapazim z enim očesom, da se je v travi nekaj zganilo. Pogledam in vidim: dolgo, lesketajoče se truplo se počasi plazí pod travami in se bliža mojim nogam. Zdaj se prikaže ozka, trivoglata, temna glava, ki jezlja, se potopi med travo in je komaj za 30 centimetrov oddaljena od mojih čevljev. Kača! Po truplu sodeč, je to mlada kača-velikanska ali nakonda in meri dva metra v dolžino. Ni strupena, a grize. Prva misel: Živo boš ujel! Počasi in previdno skrčim to nogo — zdaj drugo in se dvignem. Anakonda me še ni zapazila. Zdaj vidim, kako ji glava polagoma izginja v travi. Planem pokonec in stojim z nogo na njenem tilniku. Pod travo vse oživi, s krčevitimi gibi se krči truplo, moj sluga, ki je nedaleč čepel, priskoči, pritisne kačino truplo in rep k tlom; imava jo! Že je tu tovariš s čolnom. Držimo anakondo za tilnik. Ni vreče ne zaboja — brž jermen sem, brž krog vratu kače — že je privezana v čolnu. Drugi tovariš jo fotografira, nato odrinemo. Tako sem prvokrat naletel na kačo, ko sem pisal pismo.

Že več tednov se potikamo po braziljsko-gvajanskih pradozdovih, v sreu deviške divjine ob reki Jary. Nekoč najdemo kačjo kožo v duplini drevesa. Že smo mislili, da ni nobenih kač. A nekoč sedimo v hiši in tedaj vzkligne preparator Raymond: "Kača leži v grmiču ob vodi!" — Brž s puško tja, zakaj kačo, ležečo v vodi, težko dobiš. Polagoma se bližamo: resnično je debela, pol drugi meter dolga kača. Izprožim in zadenem.

Kača se premetava, da pljuska voda visoko navzgor. S kolum jo dvignem in vržem daleč na sipino. Kar naglo je pri sebi in v velikem loku skoči k vodi. Spet jo z gorjačo vržem nazaj. Belordeča je, vitka urna ko podlasica. Raymond in tovariš kričita, nekdo jo fotografira, jaz jo venomer seganjam na suho. Morda bi kdo dejal, da nas je hotela napasti. V resnici pa ni drugega, ko da se boji in ne ve, ne kam ne kod bi.

Raymund mi vrže precep, brž zgrabim z njim kačo. Kar močno se zagriže vanj. Nato nekaj udarcev; kmalu jo imamo v kozarcu alkohola. Vse to smo filmali. To je bila prva

kača v pragozdu, kjer jih sicer ni, le ondi so, kjer je v bližini kaka reka.

V svoji indijanski kočji smo pri kosilu. Kuhar pravi, da bo pral perilo in potrebuje zato kos mila. Naj si ga vzame iz zaboja, mu pravimo. Tedaj pa iznenada krič groze: Kuhar prihiči ves prepaden. Da leži na milu kača jararaca, in ga je skoraj ugriznila v roko! Jararaca je najstrupenejša braziljska kača. Zares: majhen, temen klobočič leži na milu v zaboju. Sežem z dolgo pinceto in dvignem "živo smrt" iz zaboja. Mlada je še, tanka ko peresnik, kratka ko svinčnik a strupena do smrti. Odslej bo treba v vsak zaboju prej posvetiti. To nam je pokazal kmalu drugi primer, ki je težko verjeten.

Pozno je že bilo, povečerali smo že. Žadimo za tri metre dolgo mizo in pijemo kavo. Na drugem koncu mize je gramofon. Radi bi ga navili, tedaj pra-

vim tovarišu: "Poglej no, v gramofonu je kača." "Kaj?" se začudi oni, a že se začne v nejasnem odsvitu petrolejke, počasi, ko kak čarobni plamen dvigati vrhnji del kačjega trupa iz lija. Više in više se dviga, mala, trivoglata glava živalno jezlja in išče opore.

Spet jararaca! Sedimo ko okameneli in bolščimo v ta prizor. Strupena kača v gramofonu! Mogoče je bila kača že kak dan v liju. Kaj je neki privedlo kačo do tega, da je splezala na mizo in zlezla v lič gramofona? Treba je bilo vse prèudari-ti, saj je bil ta primer tako čudovit, da skoraj ni bil resnično. Kača se drži trdo pokoncu, le glava se ziblje iskaje sem in tja. Počasi vstanem, tovariš obsedi; kače ne smemo preplasi-ti, treba je da jo damo v svojo zbirko. S svojo dolgo pinceto se z druge strani splazim bližje, a kača hoče pravkar na pokrov gramofona. Tedaj jo urno zgrabim na zatilniku s pinceto. Truplo se lepo nagne in tedaj opazujemo tega svojega strahotnega gosta ob svi-

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 W. 18th St., New York. Includes an illustration of a ship and text about travel services.

tu petrolejke. Ta kača je neke druge, vitkejše vrste jararace s svetlimi progami. Kar na zunan je videti, kako hudo je strupena. Naš sluga, ki mu je desna noga vsa razjedena od strupa kač, vzklikne: "O, to je satan, strašno strupen satan!" Torej smo imeli satana v gramofonu. Damo ga kar brž v alkohol.

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik? Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI! ! !

- IZ BAGDADA V STAMBUL 4 knjige, s slikami, 627 strani. Cena 3.50
V GORAH BALKANA 4 knjige, s slikami, 576 strani. Cena 1.50
KRIŽEM PO JUTROVEM 4 knjige, 598 strani, s slikami. Cena 1.50
PO DIVJEM KURDISTANU 4 knjige, 594 strani, s slikami. Cena 1.50
PO DEŽELI ŠKIFETARJEV 4 knjige, s slikami, 577 strani. Cena 1.50
SATAN IN ISKARIOT 12 knjige, s slikami, 1704 strani. Cena 1.50

KNJIGARNI "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York, N. Y. Includes a small illustration of a building.

Na parnikih, ki so debelo (iskani, se vrše v domovino leteti pod vodstvom izkušenega upravitelja.

- 19. februarja: Bremen v Bremen
20. februarja: Ile de France v Havre Saturnia in Trst
24. februarja: Manhattan v Havre Queen Mary v Cherbourg
26. februarja: Europa v Bremen
27. februarja: Paris v Havre Rex v Genoa
3. marca: Normandie v Havre Berengaria v Cherbourg
6. marca: Conte di Savoia v Genoa
9. marca: Bremen v Bremen
10. marca: Queen Mary v Cherbourg Washington v Havre
12. marca: Ile de France v Havre
17. marca: Normandie v Havre
18. marca: Europa v Bremen Berengaria v Cherbourg
19. marca: Rex v Genoa
24. mara: Manhattan v Havre Queen Mary v Cherbourg
27. marca: Saturnia in Trst Paris v Havre
31. marca: Aquitania v Cherbourg
1. aprila: Ile de France v Havre Bremen v Bremen
3. aprila: Conte di Savoia v Genoa
7. aprila: Washington v Havre Lafayette v Havre Queen Mary v Cherbourg
10. aprila: Europa v Bremen Rex v Genoa
11. aprila: Normandie v Havre
15. aprila: Berengaria v Cherbourg
16. aprila: Vulcania v Trst
17. aprila: Bremen v Bremen
20. aprila: Roma v Genoa
21. aprila: Manhattan v Havre Queen Mary v Cherbourg
24. aprila: Ile de France v Havre Conte di Savoia v Genoa
27. aprila: Europa v Bremen
28. aprila: Normandie v Havre Aquitania v Cherbourg
1. maja: Saturnia in Trst
4. maja: Paris v Havre Berengaria v Cherbourg Bremen v Bremen Washington v Havre
5. maja: Queen Mary v Cherbourg
8. maja: Rex v Genoa
12. maja: Aquitania v Cherbourg
4. maja: Champlain v Havre Europa v Bremen
5. maja: Conte di Savoia v Genoa
9. maja: Normandie v Havre Manhattan v Havre
0. maja: Berengaria v Cherbourg
1. maja: Bremen v Bremen
2. maja: Roma v Genoa
5. maja: Lafayette v Havre
8. maja: Queen Mary v Cherbourg
8. maja: Paris v Havre
9. maja: Rex v Genoa

Advertise in "Glas Naroda"